

Genis superiors han designat correctament la nostra època quan l'han definida com una època de transició cap a l'estat social i de regeneració per a l'espècie humana. Les bases sobre les quals reposava l'antiga societat de l'edat mitjana s'han esfondrat per sempre més i una nova societat s'esforça per alçar-se de les runes. Per tot arreu se sent ressonar una veu unànime que reclama institucions noves capaces d'adaptar-se a les noves necessitats, una veu que demana associar-se, unir-se per treballar de comú acord per alleugerir les masses que pateixen i llangueixen sense poder-se alçar; perquè, dividides, són febles, incapaces fins i tot de

lluitar contra els darrers espeternecs d'una civilització decrepita que s'apaga.

Una classe sencera, que forma la meitat del gènere humà, figura entre aquests éssers malaurats que la nostra civilització condemna a viure immersos en el dolor. Els homes que no han ofegat la veu del seu cor s'adonen que cal millorar la sort de les dones, d'aquesta part de la humanitat que té la missió de portar la pau i l'amor al bell mig de les societats.

En general, tothom reconeix que el conjunt de la societat, i particularment les dones, experimenta la necessitat de millorar la condició general i de transformar els costums socials que obstaculitzen el desenvolupament que el progrés li ha fet atènyer. Però el problema de la nostra època és que ho vol generalitzar tot. D'aquesta manera, és fàcil que es perdin de vista quins són els mitjans per a la seva realització; ens agrada somniar sistemes perfectes, però que potser

només es podran executar d'aquí a dos segles.

El nostre objectiu, aquí, no és desenvolupar en aquest sentit una brillant utopia i descriure el món tal com hauria de ser, sense indicar el camí que ens podrà conduir a realitzar el bell somni d'un Edèn universal.

Volem millores progressives i és precisament des d'aquesta perspectiva que ens fixem només en una part de la humanitat i en les seves desgràcies. Pensem que si cadascú s'avingués a avançar per aquest camí, treballant en diverses millores, en un aspecte concret, aviat veuríem pondre's el sol de la redempció i la felicitat.

Ras i curt, volem ocupar-nos de la sort de les *dones estrangeres*, sense apartar-nos mai d'aquesta especialitat.

És concretament a les dones que desco-neixen, per la seva experiència vital, la des-gràcia d'aquesta situació; als homes que,

malgrat que ho intentin, els pot costar comprendre fins a quin punt resulta terrible ser una *dona sola* i *estrangera*; és a tothom, per acabar, a qui adrecem aquestes paraules i la nostra crida. Les nostres idees estan dictades per la més pura filantropia, el nostre objectiu és sant; per això — esperem — Déu ens concedirà els mots que trobaran ressò al fons de tots els cors sensibles, de totes les ànimes nobles i generoses. Durant molt de temps he viatjat *sola* i he estat una *estrangera*; conec, per tant, tota la desgràcia d'aquesta cruel situació. M'he trobat estrangera a París, a les ciutats de províncies, en pobles i balnearis. També he recorregut diversos indrets d'Anglaterra i la seva immensa capital. He visitat una gran part d'Amèrica, i aquestes paraules no són altra cosa que l'eco de la meva ànima, perquè només sé parlar de coses que he experimentat jo mateixa.

Per esbossar el retrat fidel de totes les desgràcies que pateix la *dona sola* i *estrangera*

gera, cal començar per representar-la en una d'aquestes grans i populoses capitals, centres de civilització. París ens fornirà més matèria de la que caldria per fer glaçar la sang a les venes de totes les persones que han rebut de la natura la facultat de comprendre la desgràcia d'una situació penosa.

Per tant, començarem parlant de París, d'aquest París que, des de fa temps, ha obtingut un renom europeu per l'*afabilitat* del seus habitants; i les nostres paraules acusatòries encara tindran més força en tant que, fins ara, cap ciutat no ha pogut rivalitzar-hi.

Si de vegades entrem en detalls que potser semblaran minuciosos és perquè tots els petits inconvenients acaben formant autèntiques desgràcies, i encara més punyents en tant que es renoven a cada instant de la vida.

L'estrangera que puja en cotxe des de la frontera, durant els tres o quatre dies que